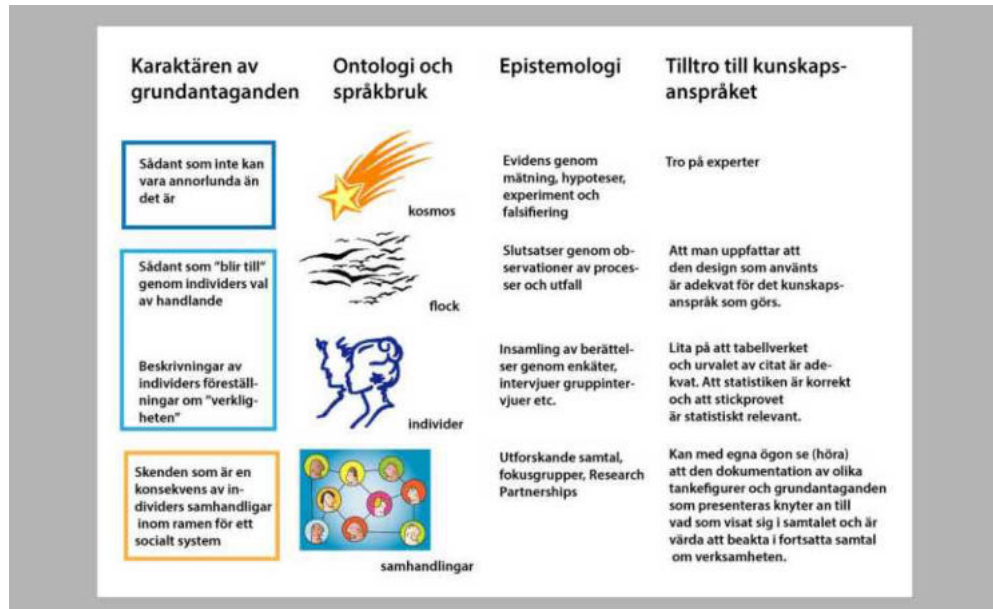

Checklistor och pinnajakt

av Bengt-Åke Wennberg

Lisbeth Rydén har [i sin blogg](#) illustrerat hur arbetsförmedlingen omvandlar rimliga krav på bemötande till pseudovariabler. Istället för besök med fördjupade samtal så omvandlas dessa till mätbara besök med inlämning av papper över disk. Man kan med en sådan uppföljning hävda att man följt regeringens riktlinjer och har hög kvalitet. Självklart är detta ren idioti. Gunnar Rundgren konstaterar [i kvalitetsmagasinets nyhetsbrev 4](#) samma sak när det gäller hans mammas palliativa vård. Han konstaterar att checklistor och pinnajakt till och med försämrar kvaliteten.

Pseudovariabler är ett begrepp som präglats Sven-Erik Liedman i hans bok Hets. Med detta menar han variabler som man använder *istället för* det man egentligen borde uppmärksamma och mäta. De pseudovariabler som ingår i pinnajakter och checklistor är alltså ett tecken på ledningens okunnighet. Man förstår helt enkelt inte sin egen verksamhet och kan därför inte finna på vad som skulle kunna vara lämpliga variabler eller händelser att observera och styr därför in

verksamheten på en galen väg. Detta är inte något konstigt. Missbruket av pseudovariabler har man vetat om i decennier. Den amerikanske kvalitetsgurun Edward Deming konstaterade för mycket länge sedan i samband med Toyotas kvalitetssystem att det han kallade "management by numbers" inte fungerar.

Varför fortsätter man då denna idioti? Den enda förklaring jag kan komma på är att man inte är villig att erkänna att man inte förstår vad man håller på med och tror att man med de mått och mätetal man presenterar kan lura oss andra okunniga att tro det man gör är bra och effektivt. SÅ ÄR DET ALLTSÅ INTE!!!!!! För att förstå detta behövs ingen mer forskning. Det räcker med de resonemang som Lisbeth Rydén och Gunnar Rundgren för.

Kära politiker och ledning. Vi medborgare låter oss inte längre luras. Ni är för länge sedan avslöjade. Fortsätter ni med idiotin förlorar ni bara än mer i anseende och förtroende. Vi skulle istället uppskatta om ni lade ner mer arbete på att förstå vad som VERKLIGEN ger effekt och hur man kan åstadkomma detta i större skala. Då kanske vi också kan förstå hur det som faktiskt görs på bästa sätt kan följas upp och utvärderas.

Det trista med både Lisbeth Rydéns och Gunnar Rundgrens inlägg är att de riskerar att gå obemärkta förbi eftersom idiotin är så välkänd och så många redan påpekat den. Därmed tror kanske våra högre befattningshavare att det bara är "gnäll" och att de kan klara sig ytterligare ett tag till med sitt hyckleri och sina förledande resonemang. Det är dock dags för oss medborgare att vakna upp.

Referenser

Rydén L (2013): Gudarna måste vara tokiga (eller i varje fall arbetsförmedlingen) del II. Bloggen ett Gott Arbetsliv 5 februari 2013.

<http://gottarbetsliv.se/gudarna-maste-vara-tokiga-i-alla-fall-arbetsformedlingen-del-ii/>

Bergh J (2013): Tilltro till system och checklistor skadar kvaliteten. Checklistor ingen garanti för god vård skriver Gunnar Rundgren i Kvalitetsmagasinet nr 4 2013.

https://menvart.se/Filerpdf/2013-bloggar/Kvalitetsmagasinet4_2013.pdf